

(Continuare de la p. 70)

O lucrare de acest nivel arogă o credibilitate desăvârșită faptelor din cuprins, oricât ar fi acestea, eventual, de neobișnuite — spre deosebire de lucrări mediocre care nu acordă vreun dram de credibilitate nici măcar faptelor pe care autorul le-a cunoscut sau le-a trăit personal. În acest din urmă caz, experiența de viață nu salvează nimic.

După părerea mea, și presupun că nu numai a mea, sursa valorii se află în substanța de dramă a lucrării. Evident, nu este vorba de acea îngrămădire de nenorociri,

care se întîlnesc cu o frenetică frecvență în „opera” parascriturilor, nenorociri care uneori nu conțin măcar un umor involuntar, ci de conștientizarea estetică a substanței de dramă.

Prin urmare, problema care se pune este nu atât aceea de a dori să ai influență (dorința asta o are mai toată lumea), cât a capacității de a influența. Vorbele sfărătoare n-au rezolvat și nu vor rezolva vreodată ceva. Este (și a fost mereu) momentul de a crea cu maximă seriozitate și cu maximă profunzime. Pentru că, vorba romanilor, din nimic, nimic nu iese.

Teatrul în presa de acum un veac ianuarie 1887

Joi, 1 ianuarie, Societatea dramatică a Teatrului Național din București prezintă **Chirita în Iași** „cu preturi populare”. Asistă V. Alecsandri, care își urmărește din lojă încărcatul de flori interpret, pe Matei Millo. „aproape cu lacrimi în ochi”. Ziarul **Națiunea** consemnează că „publicul din noua generație ride cu hohote”. Ionescu-Gion, cronicarul **Românului**, e încântat că noul costum al Chiritei „e o întreagă poezie”. ● E vremea balurilor mascate, pentru toate stările și pentru toate pungile. În sălile Eforie, Bossel, Dacia, la Teatrul Național... „Direcțiunea balurilor mascate nu va mai permite intrarea în bal a damelor fără mască, fie în loje, fie în sală” (**Românul**, 10 ian.). La a „cincea serată teatrală dansantă” a **Societății Concordia**, familiile onorabililor membri intră gratis. Dar, atenție, aver-

tizează gazeta **Volinta națională**: „O familie se compune din trei persoane, din cari numai un singur cavalier”. Ce mască pui, nene Iancule? ● În **Revista literară** a lui Theodor M. Stoenescu, dramaturgul și criticul Grigore Ventura tipărește drama **Peste Dunăre**. Reprezentatia nu va atinge nici pe departe succesul **Curcanilor**, din martie 1878. ● Pentru suferindul Ștefan Iulian, marele comic al primei scene, colegii organizează un spectacol în beneficiu. În **Universul** din 12 ian. citim programul și participanții de frunte: Aristizza Romanescu, C. Nottara, Fanșeta Vermont. Și aduce obolul și tragedianul vienez Mauriciu Morisson, de origine gălățeană, în turneu la noi. A recitat monologul din **Richard III**. Avea în repertoriu și **Hamlet**... ● S-a aprins noul circ Sidoli „de pe strada Poliției vechi”. Foaia **Națiunea** e circumspectă: „paznicul plecînd, ar fi lăsat foc în sobă, din care va fi căzut un cârbune”. Intocmai ca în caragialeana **Temă cu variațiuni**, „multă lume înspăimîntată de lumină venise la locul sinistrului”. ● „Eri seară, la Teatrul Național, lojele erau adevărate buchete, numai capete de co-

pii cari rideau cu haz privind **Fata aerului**. Galeria gemea” (**Românul**, 11 ian.).

● În întreaga lună, o singură premieră la Teatrul Național, **Patrie!** de V. Sardou. Belicoasa publicație **Resbolul** (27 ian.) dezvăluie că „fîntina din care s-a adăpat Sardou e, pe lîngă arătările cronicarilor flamanzi, și Istoria revoluției Țărilor le Jos în sec. 16 de J. L. Motley”. Pe cronicarul Asmodeu (?), îl deranjează excesele melodramatice: „Pe Karlo (Manolescu), îl rog ca în ocaziunile solemne să nu se mai lovească peste stomac, căci va deveni ventriloc; încolo, complimente”. ● În schimb, Ionescu-Gion își convinge cititorii prin verb aprins: „Comitele de Ryssoor e una din acele figuri antice pe cari nenorocirile țării și nenorocirile lor private le ridică la înălțimi superbe. Un astfel de portret, o astfel de personalitate ne dă și Nottara” (**Românul**, 20 ian.). ● În „Anunțurile **Universului**”: „La Teatrul Național, astă seară, vineri 23 ianuarie, opera **Faust** cu balet”. Trupa italiană avea sprijinul protipendadei, în timp ce actorii români cu greu își făceau loc în propria lor casă...

I. N.